

РЕЗЮМЕТА НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ ЗА КОНКУРСА ПУБЛИКАЦИИ

I.Монография

Дигитален мениджмънт на човешките ресурси, монография, Имеон, Пловдив, 2021,ISBN 978-619-7570-18-2, 241 стр.

Резюме: Дигитализацията води до промени в бизнес моделите, което предопределя и радикална промяна в системата за управление на човешки ресурси. Променят се дейностите при УЧР, променят се функциите на специалистите по УЧР, променят се методите и инструментите на изпълнение на управленските дейности в тази област. Постепенно управлението на човешки ресурси се трансформира в дигитално УЧР, или дигитален HR мениджмънт.

Целта на изследването е да оцени състоянието на дигиталния мениджмънт на човешки ресурси в българските индустриални предприятия, да покаже добрата практика по неговото развитие в индустриалните предприятия с чуждестранен мениджмънт и да разработи концептуален модел за прилагане на дигитален HR мениджмънт в индустриалните фирми.

В глава първа се определят предпоставките, същността и елементите на дигитализацията на индустрията; разглеждат се в теоретичен план различните подходи за изясняване същността на дигиталната трансформация на индустриалните предприятия и се обосновава връзката между дигитализация и мениджмънт на човешките ресурси и на тази база се разкрива същността на понятието „дигитален мениджмънт на човешките ресурси”.

В глава втора се анализира практиката по мениджмънт на човешките ресурси в индустриалните предприятия и се формулират методически насоки за нейното подобряване; анализира се състоянието на дигиталния мениджмънт на човешки ресурси в българските индустриални предприятия и се посочват съвременните тенденции и перспективи в развитието на дигиталния мениджмънт на човешки ресурси.

В глава трета се разработва Концептуален модел за прилагане на дигитален мениджмънт на човешките ресурси в индустриалните предприятия, идентифицират се предизвикателствата пред развитието на дигиталния мениджмънт на човешки ресурси през време на пандемията COVID 19 и се формулират препоръки за конкретни действия за развитие на дигиталния мениджмънт на човешките ресурси в индустриалните предприятия.

Теоретичната значимост се състои в развитието на концепцията за дигитална трансформация на индустрията, обосноваване на дигитализацията като фактор за повишаване ефективността на мениджмънта на човешки ресурси, разработване на концептуален модел за прилагане на дигитален мениджмънт на човешките ресурси в индустриалните предприятия

Практическата значимост се състои в определянето на конкретните действия за развитие на дигиталния мениджмънт на човешките ресурси в индустриалните предприятия. Разработването на препоръки за създаване на адекватна среда за дигитална трансформация на системата за управление на човешки ресурси, както и показване предимствата на добрата практика в това направление може да послужи като база за ефективното развитие на дигиталния мениджмънт на човешки ресурси.

Abstract: Digitalisation involves modification of business models, which presupposes a dramatic overhaul of Human Resource Management (HRM) system – its activities, the methods and techniques of their execution, the roles of HRM specialists are all subject to change. HRM is gradually transforming into digital human resource management.

The research intends to evaluate the state of digital HRM in Bulgarian industrial enterprises, to present good practices of its development in foreign management industrial enterprises and to propose a conceptual model for implementation of digital HRM in industrial companies.

Chapter 1 defines the prerequisites for, nature and elements of industrial digitalisation. It examines different theoretical approaches for clarifying the nature of digital transformation of industrial enterprises and justifies the link between digitalisation and human resource management, thus revealing the nature of the concept ‘digital HRM’.

Chapter 2 provides an analysis of HRM practices in industrial enterprises proposing methodology guidelines for their improvement as well as of the state of digital HRM in Bulgarian industrial enterprises and surveys contemporary trends and prospects on digital HRM development.

Chapter 3 presents a conceptual model for digital HRM implementation in industrial enterprises, identifies the challenges that HRM development encountered during the COVID-19 pandemic and makes recommendations for specific actions concerning the development of digital HRM (in industrial enterprises).

The theoretical significance of the monograph lies in the development of the concept of industrial digital transformation, the justification of digitalisation as a factor for increasing HRM efficiency and in the development of conceptual model for implementation of digital HRM in industrial enterprises.

The practical significance of the monograph lies in identifying specific actions regarding the development of digital HRM in industrial enterprises. Developing recommendations for the creation of adequate conditions for digital transformation of HRM system as well as presenting the advantages of good practices in this field can provide a firm underpinning for effective development of digital HRM.

II. Резюмета на статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

- **Mihova, T., Ivanova, I., Nikolova - Alexieva, V., E-Learning - The practice in industrial enterprises, International Conference Automatics and Informatics, ICAI 2021 Proceedings, pp. 129–134, 2021**

Резюме: Динамичното развитие на технологиите в съвременния дигитален свят води до промени в бизнес моделите, което предопределя и радикална промяна в управлението на човешките ресурси (УЧР). Свидетели сме на непрекъсната промяна на функцията на специалистите по управление на човешките ресурси в зависимост от навлизането и прилагането на новите технологии. Най-често използваните технологии са: eLearning, социални мрежи, мобилни технологии, системи за управление на обучението, виртуалната реалност, чат ботове, геймификация и изкуствен интелект. В доклада, авторите изследват E-learning практиката в индустриалните предприятия. На база проведено собствено изследване, те формулират изводи и дават методически насоки за преодоляване на слабостите при онлайн обучението на човешките ресурси в индустриалните предприятия.

Ключови думи: онлайн обучение, методи за онлайн обучение, инструменти за онлайн обучение, системи за онлайн обучение.

Abstract: The dynamic development of technology in today's digital world entails changes in the business models, thus predetermining a radical turn in human resource management (HRM). We witness the constant readjustment of

the functions of HRM professionals due to the creation and implementation of new technologies. Among the most currently used technologies are: eLearning, social networks, mobile technologies, learning management systems, virtual reality, chat bots, gamification and artificial intelligence. The authors explore in this report the E-learning practices in the industrial enterprises. Based on their survey, they draft conclusions and provide methodological guidelines for overcoming the weaknesses in the process of online training of the personnel in the industrial enterprises.

Keywords: online training, online training methods, online training tools, online training systems.

- **Mihova, T., Ivanova, I., Industry 4.0 – Challenge to human resources, ENVIRONMENT. TECHNOLOGIES. RESOURCES. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Vide. Tehnologija. Resursi - Environment, Technology, Resources, 2021, 2, pp. 112–115, 2021**

Резюме: В доклада се разглежда ключовата роля на човешките ресурси при извършването на дигиталната трансформация на бизнес процесите в българските индустриални предприятия. На база на проведено собствено изследване на компетентностите, експертизата и нагласите на човешките ресурси, авторите формулират изводи за дигиталната трансформация на две от основните дейности при мениджмънта на човешките ресурси – обучението и подбора.

Ключови думи: нагласи, компетентности, дигитализация, експертиза.

Abstract: The report examines the key role of human resources in implementing the digital transformation of business processes in Bulgarian industrial enterprises. Based on their own research on the competencies, expertise and adaptability of human resources, the authors draw conclusions about the transformation of training and selection of human resources.

Keywords: adaptability, competencies, digitalization, expertise.

- **Mihova, T., Nikolova-Alexieva, V., Business communities - a factor of industry and bioeconomy development, International Conference on Engineering, Technologies and Systems – TECHSYS-2020, TU-Sofia, Journal - IOP Series: Materials Science and Engineering**

Резюме: Населението на Европа и света непрекъснато нараства, от там нараства и нуждата му от все повече храна. Това води след себе си бързо изчерпване на природни ресурси, а въздействието върху околната среда и свързаните с това предизвикателства върху изменението на климата се увеличават. Ето защо е от съществено значение да се премине към нов начин на икономически растеж, който е съвместим с опазването на околната среда и устойчивото използване на ограничените природни ресурси, като същевременно се гарантира много по-висок стандарт на живот, намаляващ бедността. Стратегията за биоикономика и нейният план за действие се превръщат в основа за по-иновативно, по-ефективно и по-конкурентоспособно общество, което съчетава продоволствената сигурност, устойчивото използване на възобновяемите ресурси за промишлени цели и опазване на околната среда. През последните години нараства значително ролята на бизнес сдруженията, във връзка с динамично изменящата се бизнес среда все по-нарастващата фирмена конкуренция. Авторите си поставят за цел да разкрият целите на тези бизнес общности и средствата за постигането им. В доклада са посочени конкретните резултати от направеното собствено проучване на екипа относно конкурентните предимства на индустриалните предприятия, създадени от бизнес сдруженията.

Abstract: The population of Europe and the world is constantly growing, and so is its need for more food. This leads to rapid depletion of natural resources, and environmental impacts and related climate change challenges are increasing. It is therefore essential to move to a new way of economic growth that is compatible with the protection of the environment and the sustainable use of scarce natural resources, while guaranteeing a much higher standard of living reducing poverty. The bioeconomy strategy and its action plan become the basis for a more innovative, efficient and competitive society that combines food security, sustainable use of renewable industrial resources and environmental protection. In recent years, the role of business associations has increased significantly, in connection with the rapidly changing business environment of ever-increasing corporate competition. The authors aim to reveal the goals of these business communities and the means to achieve them. The report outlines the specific results of the team's own study of the competitive advantages of industrial enterprises created by business associations.

- **Mihova, T.B., Ivanova, I.M., Digitalization of HR activities in industrial enterprises, TechSys 2020, IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering 878 012069, IOP Publishing, doi:10.1088/1757-899X/878/1/012069, 2020**

Резюме: В доклада е обоснована необходимостта от дигитална трансформация на управлението на човешки ресурси в индустриалните предприятия, за да бъде то адекватно на динамичното развитие на технологиите в съвременния дигитален свят. На база на проведено изследване е анализирано актуалното състояние на системата за управление на човешки ресурси в индустриалните предприятия и степента на въвеждане на дигитализация на HR дейностите. Формулирани са основните проблеми и трудности, свързани с дигитализацията им, както и насоки за подобряване управлението на човешки ресурси в изследваните предприятия.

Abstract: The report substantiates the need for digital transformation of human resources management in industrial enterprises in order to be adequate to the dynamic development of technologies in the modern digital world. Based on the conducted research, the current state of the human resources management system in industrial enterprises and the degree of introduction of digitalization of HR activities were analyzed. The main problems and difficulties related to their digitalization are formulated, as well as guidelines for improving the management of human resources in the studied enterprises.

- **Mihova, T., Chukalov, K., Ferdov, A., Investigation of the specifics of the motivation profile in the high-tech enterprises, TechSys 2019, IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 618(1), 012075, IOP Publishing, doi:10.1088/1757-899X/618/1/012075, 2019**

Резюме: В доклада е обоснована необходимостта от изследване на мотивационния профил във високотехнологичните предприятия с цел използването на адекватни мотивационни тактики и техники, за да имат удовлетворени и ангажирани с трудовия процес работещи. Посочени са различни виждания, както и авторовата позиция за същността на мотивационния профил. На базата на собствено проучване са формулирани изводи за значимостта на мотивационните фактори, равнището на удовлетвореност и ангажираност от посочените фактори. Дадени са конкретни насоки и препоръки за използване на мотивационния потенциал на разгледаните фактори.

Abstract: The report justifies the need to investigate the motivation profile of high-tech enterprises in order to use adequate motivational tactics and techniques in order to have satisfied and committed workers. Different views are given, as well as the author's position on the nature of the motivation profile. Based on own research, conclusions are drawn on the relevance of the motivational factors, the level of satisfaction and commitment from these factors. Specific guidelines and recommendations are given on how to use the motivation potential of the considered factors.

- **Mihova, T., Chukalov, K., Digital business models in industrial enterprises, TechSys2019, IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering 618 (2019) 012074, IOP Publishing, doi:10.1088/1757-899X/618/1/012074, 2019**

Резюме: В доклада са разгледани причините за превръщането на бизнес моделите в дигитални и са разкрити тяхната същност и технологични тенденции. Авторите правят опит да посочат какви са първите конкретни стъпки във фирмената практика за дигитална трансформация на бизнес моделите. На база проведено собствено изследване е посочено равнището на дигитална зрялост на малките и средни индустриални предприятия в България.

Abstract: The report examines the reasons for turning business models into digital ones and reveals their nature and technological trends. The authors try to point out what are the first concrete steps in the company practice for digital transformation of business models. Based on our own research, the level of digital maturity of small and medium-sized industrial enterprises in Bulgaria.

- **Mihova, T., Angelov, K., Ferdov, A., Challenges to HR Specialists in High-Tech Enterprises, International Conference on High Technology for Sustainable Development, HiTech 2019, 9128265, 2019**

Резюме: Динамичното развитие на технологиите в съвременния дигитален свят води до промени в бизнес моделите, което предопределя и радикална промяна в ролята на HR специалистите. В доклада са посочени тенденциите в работата по управление на човешкия капитал и предизвикателствата пред HR специалистите. На база на проведено

собствено изследване, авторите показват оценката на работещите във високотехнологичните предприятия на компетентностите на специалистите по управление на човешки ресурси.

Abstract: The dynamic development of technology in today's digital world is leading to changes in business models, which predetermines a radical change in the role of HR professionals. The report outlines the trends in HRM work and the challenges facing HR professionals. On the basis of their own research, the authors show the evaluation of the competences of the specialists in human resources management in the high-tech enterprises.

- **Mihova, T., Anguelov, K., Ferdov, A., Specificity of Training of Employees in High-technological Enterprises, 9th National Conference with International Participation, ELECTRONICA 2018 - Proceedings, 8439617, 2018**

Резюме: Обучението на работещите е едно от най-очевидните полета на взаимодействие между високотехнологичните предприятия и университетите. Получаване на допълнителна квалификация и преквалификация на служителите на компаниите е една от най-често използваните форми на взаимодействие с университетите в развитието икономики. Авторите си поставят за цел да определят какъв е контекста на това взаимодействие в България. В статията се представят резултатите от собствено емпирично проучване, посочващо нагласите на високотехнологични предприятия, развиващи дейност в България и относно възможните полета на взаимодействие с университетите във връзка с обучението на служителите.

Abstract: The training of the employees is essential part of management of human capital of any searching strong succeed and realizing of company's goals. The training is at the same time a way to reach competitive advantage and a way to construct empathy from the employees to the goals of the organization. The good planning of the training, based on accurately analysis and condition at the periods in past and reaching at the moment is proved way to reach bigger effectiveness of employees and theirs best production in the future period. In this paper are analyzed received data from their own empirically research among HR departments of high-technological enterprises in Bulgaria. Keywords – company training, qualification, retraining, training programs.

Keywords: фирмено обучение, квалификация, програми за обучение, взаимодействие университети-бизнес

- **Anguelov, K., Ferdov, A., Mihova, T., Research of Interactions between Universities and High-Technological Enterprises on Employees Qualification, 9th National Conference with International Participation, ELECTRONICA 2018 - Proceedings, 8439587, 2018**

Резюме: Обучението на работещите е едно от най-очевидните полета на взаимодействие между високотехнологичните предприятия и университетите. Получаване на допълнителна квалификация и преквалификация на служителите на компаниите е една от най-често използваните форми на взаимодействие с университетите в развитите икономики. Авторите си поставят за цел да определят какъв е контекста на това взаимодействие в България. В статията се представят резултатите от собствено емпирично проучване, посочващо нагласите на високотехнологични предприятия, развиващи дейност в България и относно възможните полета на взаимодействие с университетите във връзка с обучението на служителите.

Keywords: фирмено обучение, взаимодействие университети-бизнес, квалификация, обучителни програми

Abstract: Employee training is one of the most obvious fields of interaction between universities and hightechnological enterprises. Additional qualification and retraining of employees in companies is one of the most widely used forms of interaction with universities in developed economies. The authors set it as their goal to specify what is the meaning on that interaction in Bulgaria. This paper represents the results of own empirical research about the attitudes of high-technological enterprises doing business in Bulgaria and about possible field of interaction with universities in reference to the employees training.

Keywords: company training, interaction universities–business, qualification, retraining, training programs.

- **Mihova, T., Nikolova-Alexieva, V., Angelova, M., Factors Affecting Business Process Management in the Bulgarian Enterprises to Achieve Sustainable Development“; International Conference on High Technology for Sustainable Development, HiTech 2018 – Proceedings;Electronic ISBN: 978-1-5386-7039-2 ; DOI:10.1109/HiTech.2018.8566254; Publisher:IEEE, 2018**

Резюме: Мениджмънтът на бизнес процесите уе задълбочен подпод за изпълнение на целите на организацията. Насочен е върху оптимизирането на начините, по които бизнес процесите протичат в предприятията с оглед увеличаването на ефективността на операциите в организацията и постигането на устойчиво развитие. Целта на доклада е да се определят и анализират нагласите на предприятията към процес мениджмънта и да се

идентифицират пречките към този подход в управлението на предприятието. За изпълнението на целта е проведено анкетно проучване през 2017 година относно протичането на бизнес процесите в предприятията.

Ключови думи: бизнес процес мениджмънт, бизнес модел, устойчиво развитие.

Abstract: Management of business processes is a comprehensive approach to implementation of the objectives of an organization. It concentrates on optimizing the ways business processes are run in organizations in order to increase effectiveness of operations within an organization and to achieve sustainable development. The aim of this paper is to identify and analyze an enterprise's orientation on process management and to identify the limitations in the process approach to an enterprise management. To achieve this aim, a questionnaire survey was conducted in 2017 examining enterprises and business processes they perform.

Keywords: business process management, business model, sustainable development

- **Mihova, T., Ivanova, I., Anguelov, K. Impact of HRM activities digitization on the competitiveness of industrial enterprises, AIP Conference Proceedings 2449, 060021, <https://doi.org/10.1063/5.0090973>, 2022**

Резюме: Индустрия 4.0 поставя редица предизвикателства пред управлението на индустриалните предприятия, едно от които е тяхната дигитална трансформация. В доклада разглеждаме влиянието на дигитализацията на управлението на човешките ресурси върху конкурентоспособността на фирмите от индустрията. На база проведено собствено изследване, екипът от авторите разкрива връзката „HRM дигитализация – конкурентоспособност“, формулира съответните изводи и прави препоръки за повишаване на конкурентоспособността на индустриалните предприятия.

Abstract: Industry 4.0 poses a number of challenges to the management of independent enterprises, one of which is their digital transformation. In the report, we look at the impact of the digitization of human resources management on the competitiveness of companies in the industry. Based on its own research, the team of authors reveals the link "HRM digitization – competitiveness",

formulates the relevant conclusions and makes recommendations to increase the competitiveness of industrial enterprises.

III. Резюмета на статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

- **Mihova, T., Best Practice in the Digital Management of Human Resources, Conference Proceedings, XIX International Scientific Conference, „Management And Engineering‘21“, „Science Days – 2021“, ISSN 1314-6327, Sozopol, 2021**

Резюме: Бурното развитие на технологиите в дигиталната ера води до радикална промяна в управлението на човешки ресурси. В доклада са посочени различните концепции и виждания за същността на дигиталното управление на човешки ресурси. Посочена е добрата практика в индустриалните предприятия в дигиталното управление на човешки ресурси, на база проведено собствено изследване в големи и средни предприятия.

Keywords - дигитална компетентност, дигитално обучение, дигитален подбор, дигитални инструменти, дигитален HR

Abstract: The rapid development of technology in the digital age has triggered a radical change in the management of human resources. This paper outlines the different concepts and views on the nature of the digital management of human resources. Based on our own survey carried in large and medium size undertakings, industrial enterprises' best practice in digital human resources management is presented.

Keywords - digital competence, digital training, digital recruitment, digital tools, digital HR

- **Георги Димов Георгиев, Тони Богданова Михова, Индуктивният подход при изследване на управленски проблеми The induction approach in management research, Научни трудове на Съюза на учените в България – Пловдив. Серия А.Обществени науки, изкуство и култура. Том VI, 2020.**

Резюме: В доклада, авторите разглеждат същността на индуктивният подход при изследване на управленски проблеми. Направен е сравнителен анализ с дедуктивния подход. Посочени са основните техники и инструменти, които се използват при изследвания подход, с акцент върху „Изследване на случай”.

Abstract: The report focuses on the nature and specifics of the Induction Approach in management research. A comparative analysis to the Deduction approach is presented. Some techniques and instruments for inductive research are discussed, with special attention being paid to the Case Study Method.

Key words: Management Research Process, Induction Approach, Case Study

- **Bencheva, N., Mihova, T., Manevski, Digitalization - a factor for increasing competitiveness of enterprises, KNOWLEDGE–International Journal, Vol.35.1, ISSN 2545-4439, ISSN 1857-923X, Institute of Knowledge management, December, Bansko, Bulgaria, pp.227 – 231, 2019 (Impact Factor 1,322)**

Резюме: В доклада, авторите разглеждат същността на дигитализацията като фактор за повишаване конкурентоспособността на българските предприятия. Поводът за проявеният научен интерес от страна на екипа от изследователи е направената прогноза в доклада на международната консултантска компания McKinsey “Възходът на дигиталните конкуренти: как дигитализацията може да се превърне в следващия двигател на икономическия растеж в Централна и Източна Европа“. Същността на прогнозата се състои в това, че дигитализацията може да бъде следващият голям двигател на растежа за България като добавя по 1% годишно допълнителен ръст на Брутният вътрешен продукт (БВП) до 2025 г. Авторите разглеждат възможностите, които българските предприятия имат да трансформират бизнеса си чрез дигитализация, така че да увеличат конкурентоспособността си.

Според В. Николова- Алексиева (Николова-Алексиева, Мениджмънт на бизнеспроцесите в българските предприятия в хранителната индустрия - ISBN 978-619-7220-35-3, 2016 – монография) индустриалните предприятия в България са повишили нивото си на процесна зрялост през последните 5 години, като около 60% от тях са преминали от ниво 2 към ниво 3 по скалата на CMMI моделът, а 8 % от тях са достигнали най-високото ниво на зрялост- 5 ниво. Процесната зрялост на предприятията увеличава потенциала и готовността за дигитализация, а това от своя страна води до формиране на стратегическа ориентация и формиране на конкурентни предимства, както на вътрешния, така и на международните пазари (Nikolova-Alexieva, DETERMINING THE NATURE OF COMPETITION IN BULGARIAN FOOD INDUSTRY, International Conference on Technics, Technologies and Education – ICTTE- 2019). Друго доказателство е посоченото в цитираният доклад на международната консултантска компания McKinsey е и това, че дигиталната икономика у нас расте значително бързо на фона на европейските тенденции – с над 2.5 пъти по-бързо, отколкото в петте големи пазара в Европейския съюз

(Германия, Франция, Италия, Великобритания и Испания). В доклада, авторите разглеждат понятията „конкурентоспособност” и „дигитализация” в тяхната взаимовръзка и правят опит да докажат основната теза, а именно, че дигитализацията е съществен фактор за повишаване на конкурентоспособността на предприятията. На основата на анализа на резултатите от проведено собствено проучване в предприятия, където е осъществена частична дигитална трансформация на бизнес процесите, екипът от изследователи формулира изводи относно достигнати конкурентни предимства в три ключови направления – цена, качество и обслужване. Посочени са така също и основните трудности и проблеми при дигитализацията, както и са дадени някои насоки за преодоляването им с цел повишаване конкурентоспособността на българските предприятия.

Keywords: дигитализация, конкуренция, конкурентни предимства, дигитална трансформация, цена, качество, обслужване

Abstract: In the report, the authors consider the essence of digitalization as a factor for increasing the competitiveness of Bulgarian enterprises. The reason for the scientific interest shown by the team of researchers is the forecast made in the report of the international consulting company McKinsey "The rise of digital competitors: how digitalization can become the next engine of economic growth in Central and Eastern Europe". The essence of the forecast is that digitalization can be the next big growth engine for Bulgaria, adding 1% additional annual growth of Gross Domestic Product (GDP) to 2025.

The authors look at the opportunities that Bulgarian companies have to transform the business through digitalization to increase their competitiveness. According to V. Nikolova-Alexieva (Nikolova-Alexieva V., 2016), industrial enterprises in Bulgaria have increased their level of process maturity in the last 5 years, with about 60% of them having passed from level 2 to level 3 on the scale of the CMMI model, and 8% of them have reached the highest maturity level - 5 level. The process maturity of enterprises increases the potential and readiness for digitalization, which in turn leads to the formation of strategic orientation and the formation of competitive advantages, both in the domestic and international markets (Nikolova-Alexieva V., 2019).

Another proof, according to McKinsey, an international consulting firm, is that the digital economy in Bulgaria is growing at a fast pace amid European trends - more than 2.5 times faster than in the five major markets in the European Union (Germany, France, Italy, UK and Spain). In the report, the authors look at the

concepts of "competitiveness" and "digitalization" in their relationship and attempt to prove the basic thesis, namely that digitalization is an essential factor in improving the competitiveness of enterprises. Based on the analysis of the results of own study in enterprises where a partial digital transformation of business processes has been carried out, the research team formulates conclusions about the competitive advantages achieved in three key areas - price, quality and service. The main difficulties and problems in digitalization are also outlined, as well as some guidelines for overcoming them in order to increase the competitiveness of Bulgarian enterprises.

Keywords: digitalization, competition, competitive advantages, digital transformation, price, quality, service

- **Bencheva N., Nikolova – Alexieva V., Mihova T., Digital marketing as a prerequisite for innovation in the tourism business of Plovdiv”, KNOWLEDGE–International Journal, Vol.34.1, ISSN 2545-4439, Institute of Knowledge management, Kavala, GREECE, September, pp 169-175, 2019 (Impact Factor 1,322)**

Резюме: Развитието на Интернет, заедно с развитието на високите технологии превръща виртуалното пространство във втори „дом” за голяма част от населението в развитите страни. Заедно с потребителите, бизнесът също трансформира своите дейности online, стремейки се да достига по всякакъв начин до потребителите. Дигиталният маркетинг разполага със стратегии за достигане до клиентите, които трябва постоянно да се променят, във връзка с иновациите, които технологиите създават. Туризмът е една от индустриите, които най-много се променят с развитието на дигиталните технологии. Транспортните и хотелиерските компании са сред първите, използващи дигитални техники в маркетинга в тяхната практика, за да осигурят най-доброто преживяване на своите клиенти. Целта на този доклад е да изследва прилагането на дигиталния маркетинг от туристическата индустрия в Пловдив, един от най-атрактивните региони в България, като предпоставка за създаване на иновации и на тази база да предложи препоръки в кои области и какви конкретно иновации да бъдат въведени, с цел постигане на успех. Използваните изследователски методи са анализ и оценка на статистическа информация за Пловдивския регион, получена от Националния Статистически институт на България (НСИ), както и обзор на научната литература. Резултатите от изследването показват необходимостта от въвеждане на иновации в туристическия бизнес в Пловдивския регион в следните области: (1) иновации, фокусирани върху културното и историческо наследство на региона; (2) иновации, представящи нови

начини за изпълнението на дейностите на организациите и (3) иновации, съсредоточени върху запазването на околната среда. Прилагайки тези видове иновации, Туристическите компании могат да достигнат положителни стойности по своите ключови показатели.

Abstract: The development of the Internet, in parallel with the development of technology, has made virtual space a second 'home' for much of the population of developed countries. Along with consumers, the business is also moving its activities online, seeking to reach those consumers in every way possible. Digital marketing deals with strategies for reaching consumers, which need to be constantly changed along with all the innovations that technology developments bring with them. Hospitality and tourism is one of the industries that is most affected by digital development. Transportation and accommodation companies are among the first ones to utilize digital marketing techniques in their practices to engage communities and make sure their customers have the best possible away-from-home experience.

The purpose of this report is to explore the application of digital marketing by the tourism business in Plovdiv, one of the most attractive regions of Bulgaria, as a prerequisite for creating innovation and, on the basis of this, to offer specific guidance in which areas and what innovations appropriate to evolve to succeed. The research methods used are analysis and evaluation of statistics for the Plovdiv district, obtained from the National Statistical Institute (NSI) of Bulgaria, as well as the study of scientific literature. The results of the study show that it is appropriate for the tourism and hotel business in the Plovdiv region to apply innovations in the following areas: (1) innovations focusing on the culture and historical heritage of the region; (2) innovations presenting new ways of implementing organizations' activities and processes; and (3) innovations that focus on environmental protection. Applying these types of innovations, tourism industry companies are expected to achieve positive values for key performance indicators, namely: employment; average daily wage rate and income, as well as length of stay at accommodation in the region.

- **Mihova T., Manevski N. Digitalization of Industrial Enterprises, Scientific Works of the Union of Scientists in Bulgaria – Plovdiv, Series A., Vol.V, p.165- 168, ISSN 1311-9400 (PRINT), ISSN 2534-9368 (On line), 2019**

Резюме: Внедряването на дигиталните технологии в индустрията променят цялостната индустриално-производствена верига, създава условия компаниите да увеличат ефективността на производството си, както и да станат по-гъвкави за адаптиране на производството към изискванията на пазара. В доклада са разгледани няколко тенденции, които определят дигитализацията на бизнеса. На база проведено собствено изследване за

нагласите и очакваните промени в 50 предприятия са формулирани конкретни изводи.

Ключови думи: дигитални технологии, дигитална трансформация, цифровизация, дигитална стратегия

Abstract: Implementing digital technologies in the industrial sector changes the overall industrial productive chain, brings about new conditions for companies with impact on efficiency growth, and on their flexibility in adapting the output to the requirements of the market. This paper examines the tendencies governing the process of digitalization of the business sector. Based on the carried survey of opinion in the context of expected changes, there are several specific conclusions made.

Keywords: digital technologies, digital transformation, digitalization, digital strategy

- **Михова, Т., Николова-Алексиева В., Фердов, А., Обучение на човешките ресурси във високотехнологичните индустриални предприятия в България , Научни трудове на Съюза на учените в България–Пловдив, серия Б. Естествени и хуманитарни науки, т. XVIII, ISSN 1311-9192 (Print), ISSN 2534-9376 (On-line), 2018**

Резюме: В доклада се разглежда ролята на обучението като фактор за ефективно управление на човешките ресурси във високотехнологичните предприятия. Екипът от автори представят резултатите от проучване, свързано с фирменото обучение в тези компании. На база на анализа на резултатите са формулирани препоръки за подобряване на практиката в това направление.

Abstract: The report referred to the role of education as a key to effective management of human resources in high-tech industrial enterprises. The team of authors shares the results of a study on learning in these companies. Recommendations have been formulated to improve company practice in this area.

Keywords: training programs, teaching methods, effectiveness of training

- **Мотивация на човешките ресурси във високотехнологичните индустриални предприятия в България , Научни трудове на Съюза на учените в България–Пловдив, серия Б. Естествени и хуманитарни науки, т. XVIII, ISSN 1311-9192 (Print), ISSN 2534-9376 (On-line), 2018**

Резюме: В доклада се анализира практиката във високотехнологичните предприятия, относно мотивирането на човешките ресурси. На базата на

собствено проучване на авторите в тези български предприятия, са формулирани изводи за основните трудности и проблеми за ефективно използване на мотивационните техники от мениджмънта на компаниите. Предложени са насоки за преодоляването им, с оглед постигане на успешно управление на човешките ресурси в изследваните предприятия. Ключови думи: мотивационен профил, мотивационни техники, мотивационни фактори

Abstract: The report analyzes the practice of high-tech industrial enterprises related to the motivation of human resources. Based on research conducted by the authors in those Bulgarian establishments formulated conclusions about the main difficulties and problems on the effective use of motivational techniques by company management. Proposed guidelines are to overcome them in order to successfully manage human resources in the companies surveyed.

Keywords: motivational profile, motivational techniques, motivational factors

- **Mihova T., Alexieva V. Standardization as a tool for process improvement, INTERNATIONAL JOURNAL FOR SCIENCE, TECHNICS AND INNOVATIONS FOR THE INDUSTRY, YEAR XI, ISSUE 3/2017, ISSN PRINT 1313-0226, ISSN WEB 1314-507X, 2017**

Резюме: В статията авторите разглеждат същността на стандартизираната работа и нейното място в ТПС (производствената система на Тойота). Акцентират на това как да се определят трите елемента на стандартизираната работа, как да се наблюдава един процес, за да се открие потенциала за подобрене и какви стъпки да се следват в подобренето на процесите. На база на изследване, проведено в български индустриални предприятия, посочват нагласите на мениджърите към използването на този инструмент за подобряване на процесите.

Ключови думи: стандарт, работен елемент, производителност, стандартен запас, такт

Abstract: In this article the authors examine the nature of standardized work and its place in TPS (Toyota production system). Standardized work is one of the most powerful but least used lean tools. By documenting the current best practice, standardized work forms the baseline for kaizen or continuous improvement. As the standard is improved, the new standard becomes the baseline for further improvements, and so on. Improving standardized work is a never-ending process. Establishing standardized work relies on collecting and recording data on a few forms. These forms are used by engineers and front-line supervisors to design the process and by operators to make improvements in their own jobs. In this workshop, you'll learn how to use these forms and why it

will be difficult to make your lean implementations "stick" without standardized work. The benefits of standardized work include documentation of the current process for all shifts, reductions in variability, easier training of new operators, reductions in injuries and strain, and a baseline for improvement activities. The main emphasis placed on identifying the three elements of standardized work, monitoring of any process to detect potential improvements and milestones in process improvement. Based on research conducted in Bulgarian industrial enterprises are given the attitudes of managers to use this tool to improve processes.

Keywords: standard, operating element, performance, standard stock, tact time, forms

- **Mihova T., Alexieva V. , Problems in recruiting human resources from Bulgarian industrial enterprises JOURNAL OF THE TECHNICAL UNIVERSITY – Sofia, Plovdiv branch, “Fundamental sciences and applications” , Volume 23, 2017; ISSN 1310-8271; pp. 161-167; 2017**

Резюме: В доклада е направен опит да се анализира проблемът, придобиващ все по-голяма популярност, свързан с намирането на подходящи човешки ресурси от страна на индустриалните предприятия в България. За целта, авторите се базират на две национални изследвания, проведени от ManpowerGroup и Българската стопанска камара, както и на собствено проучване относно причините за посочения проблем. Формулирани са изводи и насоки за подобряване дейността по подбор на човешки ресурси в българските индустриални предприятия.

Ключови думи: човешки ресурси, подбор, мотивация, възнаграждение, обучение и развитие

Abstract: The report is an attempt to analyze the problems associated with finding suitable human resources by industrial enterprises in Bulgaria. For this purpose, the authors were based on two national surveys conducted by ManpowerGroup and Bulgarian Industrial Association, as well as its own investigation on the causes of this problem. Have been formulated conclusions and guidelines for improving the activity of selection of human resources in Bulgarian industrial enterprises.

Keywords: human resources, recruitment, motivation, remuneration, training and development

- **Mihova Toni, Shatarova D., Nikolova-Alexieva V., Business environment in Bulgaria-a problem for industry, Научни трудове на Съюза на учените – Пловдив. Серия А: Обществени науки,**

Резюме: В доклада авторите анализират несигурната икономическа среда, която остава основен проблем за бизнеса в България. Това показват резултатите от анкетите на Националния статистически институт за бизнес климата в страната през септември 2016 г., както и тези от проведено собствено проучване. Направен е опит за посочване на предпоставки, които биха могли да подобрят бизнес средата в България. Ключови думи: класация, фактори, иновационна активност, достъп до финансиране

Abstract: In the report authors analyze the uncertain economic environment which remains a major problem for Bulgarian business. These are the results of the survey of the National Statistical Institute about the business climate in the country in September 2016, as well as those of own survey. An attempt was made to indicate the prerequisites that could improve the business environment in Bulgaria.

Keywords: ranking, factors, innovation activity, access to financing

- **Toni Mihova, Valentina Nikolova-Alexieva, Alexandre Ferdov Conflict Management In Industrial Enterprises, XIV International Scientific Conference MANAGEMENT AND ENGINEERING '17, DAYS OF SCIENCE AT TU-SOFIA, 2017 JUNE 25-28, Sozopol, Bulgaria, ISSN 1310-3946 ISSN 1314-6327, p.231-235, 2017**

Резюме: Мениджмънтът на конфликтите е свързан с ефективността и производителността на труда в индустриалните предприятия. В този контекст, изводите, които са направени за мениджмънта на конфликти са важни за ефективното управление на предприятията. Авторите акцентират в доклада на причините за конфликтите, видовете конфликти и така също предлагат насоки за решаването и управлението на конфликтите. Ключови думи: проблем, причини, възможности, решение

Abstract: The management of conflicts is related to the efficiency and productivity of labor in industrial enterprises. The issues relating to the management of conflicts are in this context relevant and important for the effective operation of the enterprises. The authors undertake in this report to present the conflict reasons, the types of conflicts, and to also draft guidance for conflict settlement and management.

Keywords: problem, reasons, opportunities, way out, solution

- **Toni Mihova, Valentina Nikolova-Alexieva, Alexandre Ferdov, Survey Of Job Satisfaction In High Tech Companies, XIV International Scientific Conference MANAGEMENT AND ENGINEERING '17, DAYS OF SCIENCE AT TU-SOFIA, JUNE 25-28, 2017 Sozopol, Bulgaria, ISSN 1310-3946 ISSN 1314-6327, p.197-201, 2017**

Резюме: Удовлетвореността от труда е основен фактор за дългосрочния успех на дадена компания, пряко свързан с нейната стратегия. В тази връзка, мениджмънтът на предприятията провеждат проучвания за удовлетвореността на своите служители, за да идентифицират проблемните елементи с цел задържане на своите служители. В доклада е направен опит да се представят резултатите от проведено изследване на работещи във високотехнологични компании и на тази база се формулират изводи и насоки за повишаване на удовлетвореността от труда.

Ключови думи: кариера, развитие, обучение, екип, възнаграждение, условия на труд

Abstract: Job satisfaction is a major factor for the long-term success of a given company, which is directly related to its strategy. In this context, the managing body of the companies carry surveys on the satisfaction of their employees with a view of identifying the problematic issues in order to have their employees retained. This report attempts to present the results of a carried survey with workers of high tech companies and based on this, it makes conclusions and gives guidance for job satisfaction enhancement.

Keywords: careers, development, training, team, remuneration, working conditions

- **Toni Mihova, Valentina Nikolova-Alexieva, Problems Of The Management Of Human Resources In The Industrial Enterprises In Bulgaria, SCIENTIFIC-TECHNICAL UNION OF MECHANICAL ENGINEERING Year XXIV 12/198 XIVInternational Scientific Conference MANAGEMENT AND ENGINEERING '16 ISSN 1310-3946 ISSN 1314-6327, p.202-206, June, 2016**

Резюме: В доклада се изясняват основните проблеми в практиката по управление на човешките ресурси в България, както и факторите и причините, които ги обуславят с цел формулиране на подходи и конкретни насоки за подобряването на управлението на човешките ресурси във високотехнологичните предприятия. Изводите са синтезирани на база

проведено собствено изследване в петдесет големи и средни индустриални предприятия в България.

Keywords: оценка на трудовото представяне, създаване на екипи, мотивация, обучение

Abstract: This report tackles the main problems of the management of human resources in Bulgaria, together with the factors and reasons for these problems, with a view of recommending approaches and guidance for the improvement of human resource management in the hi tech enterprises. The conclusions are drawn based on the carried survey in fifty big and medium industrial enterprises in Bulgaria.

Keywords: assessment of worker performance, team work, motivation, training

- **Toni Mihova, Valentina Nikolova-Alexieva, Errors Of Human Resources Selection In The Industrial Enterprises Of Bulgaria, SCIENTIFIC-TECHNICAL UNION OF MECHANICAL ENGINEERING Year XXIV 12/198 XIVInternational Scientific Conference MANAGEMENT AND ENGINEERING '16 ISSN 1310-3946 ISSN 1314-6327, p.226-232, June, 2016**

Резюме: Динамично развиващият се пазар на труда налага по-голяма гъвкавост и компетентност на специалистите по управление на човешки ресурси, за да могат те адекватно да отговорят на неговите изисквания. В доклада са разгледани най-често срещаните грешки в практиката по подбор на човешки ресурси, на база проведено собствено изследване в петдесет големи и средни индустриални предприятия в България. Формулирани са изводи и насоки за тяхното преодоляване.

Keywords: задържане на таланти служители, компетентност, обучение, правомощия

Abstract: The dynamic trend of employment market development requires greater flexibility and competence on the part of the human resource specialists, if they wish to meet the requirements of the market. This paper examines some of the most frequent errors in the current practice for the selection of human resources, based on the carried survey in fifty big and medium industrial enterprises in Bulgaria. Conclusions are drawn and ways of overcoming the errors are recommended.

Keywords: keeping talented employees on the job, competence, training, prerogatives

- **Toni Mihova, Valentina Nikolova-Alexieva, Principles and instruments of LEAN methodology, Journal of the Technical University Sofia, Plovdiv Branch, Fundamental Sciences and Applications, 2016, ISSN 1310-8271**

Резюме: В доклада е посочена същността, принципите и инструментите на LEAN методологията. На база на изследване, проведено в петдесет големи български предприятия са посочени резултатите относно готовността им да превърнат тази управленска методология в реална практика.

Key words: LEAN thinking Just in Time, 5S, TPL

Abstract: The report referred to the essence, principles and tools of LEAN methodology. Based on research conducted in fifty large Bulgarian enterprises gives the results on their willingness to make this management methodology in real practice.

Key words: LEAN thinking Just in Time, 5S, TPL

- **Toni Mihova, Post-crisis development of food industry in Bulgaria, Conference Proceedings, Vol.2, International Scientific Conference “POST-CRISIS MANAGEMENT IN BUSINESS”, Academic Publishing, University of Chemical Technology and Metallurgy –Sofia, ISBN|: 978-954-2940-19-8, p.p. 693-697, 2015**

Резюме: В доклада се анализира значимостта на отрасъла, в частност на консервната промишленост за икономиката на страната, както и неговите конкурентни предимства. Направен е анализ на състоянието на българската консервна промишленост в периода 2008 – 2014 година.

Представени са резултати от проведено изследване в предприятия от този подотрасъл относно възможностите и проблемите пред устойчивото развитие на консервната промишленост.

Ключови думи| консервна промишленост, конкурентен потенциал, фактори за развитие, маркетингов и продуктов микс, стратегия за развитие

Abstract: This report analyzes the significance of food industry, in particular of the canning industry for the country's economy, and its competitive advantages. The state of the Bulgarian canning industry in 2008 – 2014 is analyzed. The results from a carried survey in a number of enterprises from this sector are

presented, with the possibilities and problems of canning industry sustainable development stressed.

Keywords: canning industry, competitive potential, factors for development, marketing and product mix, development strategy

- **Toni Mihova, Quality management in food industry in Bulgaria, Conference Proceedings, Vol.2, International Scientific Conference “POST-CRISIS MANAGEMENT IN BUSINESS”, Academic Publishing, University of Chemical Technology and Metallurgy –Sofia, ISBN: 978-954-2940-19-8,P, 698-702, 2015**

Резюме: В доклада са разгледани същността, принципите, предимствата и етапите на разработка и внедряване на HACCP системата, с помощта на която се осъществява контролът на качеството в предприятията от хранителната индустрия. На база на проведено изследване в предприятия от хранителната индустрия, внедрили системата HACCP са посочени резултатите относно мнението на бизнеса по отношение на системата за гарантиране безопасността на храните.

Ключови думи: безопасност и стабилност на качеството на продукцията, внедрени системи за безопасност и качество, сертификация, международни стандарти.

Abstract: This report examines the nature, principles and stages of the development and implementation of the Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP) system, allowing quality control in the food industry enterprises. Based on a carried survey in a number of enterprises from the food sector with HACCP system applied, the opinion of the business circles on the system granting food security is presented.

Keywords: safety and stability of product quality, implemented security and quality systems, certification, international standards.

- **Михова Т., Дайлянова Хр., Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. – възможности и предизвикателства, Годишник, том XII, ВУСИ, Пловдив, ISSN 1313-8472, стр.214 – 219, 2015**

Резюме: В статията са разгледани възможностите, които предоставя новата оперативна програма, в която основите акценти са науката и образованието като фактори за икономически растеж. Посочени са нейните основни цели и задачи. На базата на проведено изследване с потенциални бенефициенти

са формулирани изводи за тяхната готовност да кандидатстват с проекти по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г.

Ключови думи: приоритетна ос, инвестиционен приоритет, наука, образование, технологично развитие

Abstract: This paper examines the possibilities, created by the new operational programme, laying the stress on science and education as factors of economic growth. Its main goals and objectives are specified. Based on a survey, carried among potential beneficiaries, conclusions as to their preparedness to apply with project proposals under the Operational Programme “Science and education for intelligent growth” 2014-2020 are inferred.

Keywords: priority axis, investment priority, science, education, technological development

- **Михова Т., Рейтингова система за оценка на работодателите, Списание на Технически университет – София, филиал Пловдив, Фундаментални науки и приложения, том 21, книга 2, ISSN 1310-8271, 2015**

Резюме: В статията се разглежда същността на рейтинговата система за оценка на работодателите в България, като са посочени нейните цел, задачи, етапи и право на участие. Авторът е направил опит да формулира някои насоки за усъвършенстване на системата, на база на изводите от проведено собствено изследване относно отношението на работещите в българските предприятия към този нов инструмент за оценка на работодателите.

Ключови думи: количествени и качествени показатели, икономическо състояние на работодателя, социална отговорност, условия на труд за служителите.

Abstract: This article tackles the essence of the rating evaluation system for employers in Bulgaria, specifying its objectives, tasks, stages and participation rights. The author made an effort to draft certain guidelines for the improvement of the system, based on the conclusions of the carried author’s survey concerning the attitude to this new tool for evaluating employers on the part of the workers employed in Bulgarian enterprises.

Key words: quantitative and qualitative indices, economic status of employer, social responsibility, working conditions of employees.

- **Михова Т., Димитрова А. Кариерно развитие – нови подходи и тенденции, Шеста национална научна конференция 2015, Съюз на учените в България – Пловдив, ISSN: 1314-9547, 16 май 2015**

Резюме: В доклада са описани сравнително нови подходи и тенденции към кариерното развитие, както и добрата практика на развити западно-европейски компании. Авторите са посочили резултатите от изследване в български предприятия.

Abstract: The paper gives the description of the relatively new approaches and trends in career development, as well as the relevant best practice of certain advanced Western European companies.

The authors present the results of a study carried in some Bulgarian enterprises.

Keywords: career, track, managerial changes, market flexibility, training-programs

- **Михова Т., Димитрова А., Мотивация на служителите в държавната администрация, Шеста национална научна конференция 2015, Съюз на учените в България – Пловдив, ISSN: 1314-9547, 16 май 2015**

Резюме: В доклада е анализирана практиката по мотивиране на служителите в държавната администрация. На база на проведено изследване са очертани основните проблеми и насоки за преодоляването им.

Ключови думи: работно съдържание, възнаграждение, сигурност в работата, кариерно развитие, бизнес среда

Abstract: This paper analyzes the practice in terms of motivating the employees in the public administration. Based on a carried survey, the main problems are presented as well as guidance for tackling them.

Keywords: work content, remuneration, job security, career development, organizational environment

- **Михова Т., Проблеми при мениджмънта на туристическите фирми в България, Годишник Том XI, , ВУСИ, Пловдив, ISSN 1313-8472, стр.121 -124, 2014**

Резюме: : В доклада са разгледани основните проблеми при управлението на туристическите фирми в България на основата на изследване, проведено в 400 туристически организации. Анализирани са четирите ключови символи на туристическите организации – цел, организационна структура, човешки ресурси и отношение към клиента. Формулирани са конкретни предложения за отстраняване на проблемите.

Ключови думи: цел на туристическата фирма, организационна структура, човешки ресурси и отношение към клиента

Abstract: The report addresses the main issues relative to the management of the tourist companies in Bulgaria on the basis of a survey carried out in 400 tourist organisations. The four key symbols of a tourist organisation – purpose, organizational structure, human resources and attitude to the customer are analyzed. Specific suggestions in view of settling the issues are put forth.

Keywords: goal of a tourist company, organizational structure, human resources and attitude to the customer

- **Михова Т.,Шатарова Д., Икономическият растеж и социалното разслоение в България, Сборник с доклади от международна юбилейна научна конференция, Колеж по икономика и администрация, ISBN 978-619-90178-1-4, 2014**

Резюме: В доклада е разгледана връзката между икономическия растеж и социалното разслоение в България. Анализирани са данните от Редовния икономически доклад за ЕС11 на Световната банка и са посочени прогнозите за развитието на трудовия пазар и ръста на българската икономика.

Ключови думи: икономически растеж, социално разслоение, производителност на труда, безработица

Abstract: The paper examines the relation between economic growth and social stratification in Bulgaria. Data from the regular Economic report on EU11of the World Bank is analyzed and the forecasts for the development of the labour market and for the growth of the Bulgarian economy are presented.

Keywords: economic growth, social stratification, labour productivity, unemployment

- **Mihova Toni, Shatarova D., The average salary in Bulgaria and the EU in 2013, UNION OF SCIENTISTS IN BULGARIA – PLOVDIV Scientific Researches of the Union of Scientists in Bulgaria – Plovdiv Series B.Natural Sciences and the Humanities, vol. XVI Scientific Sassion Tehnics and Tehnologies, Natural Sciences and Humanities ISSN 1311-9192 (Print), ISSN 2534-9376 (Online), 30- 31 October 2013**

Резюме: Докладът представя актуален анализ на пазара на труда в България и Европа, свързан с икономическата активност, заетостта и безработицата. Представени са основните стратегически програми и приоритети за повишаването на заетостта, насочени към подобряване качеството на работната сила и повишаване на производителността на труда.

Ключови думи: пазар на труда, заетост, работна сила, производителност на труда.

Abstract: The report presents an updated analysis of the average salary in the EU, based on which certain basic conclusions about the average salary in Bulgaria.

Keywords: analysis, average salary

- **Mihova Toni, Shatarova D., Трудовата заетост в България и ЕС през 2013 г. Научни трудове на Съюза на учените в България–Пловдив, серия Б. Естествени и хуманитарни науки, т.XVI. Научна сесия „Техника и технологии, естествени и хуманитарни науки”, 30-31. X. 2013**

Резюме: Докладът представя актуален анализ на пазара на труда в България и Европа, свързан с икономическата активност, заетостта и безработицата. Представени са основните стратегически програми и приоритети за повишаването на заетостта, насочени към подобряване качеството на работната сила и повишаване на производителността на труда.

Ключови думи: пазар на труда, заетост, работна сила, производителност на труда.

Abstract: The purpose of this paper is to present an updated analysis of the labor market in Bulgaria and EU related economic activity, employment and unemployment.

Keywords: labor market employment.

- **Михова Т., Дайлянова Хр., Economic recovery – the experience of small and medium enterprises in Europe, Списание на Технически университет – София, филиал Пловдив, България, Фундаментални науки и приложения, том 19, книга 2, ISSN 1310 – 8271, стр.325-330, 2013**

•

Резюме: В доклада се анализират основните фактори за развитие и конкурентоспособност на малките и средни предприятия. Изследването обхваща 100 малки и средни предприятия от Южен централен район на планиране и е направено в периода на излизане на световната и европейска икономика от икономическата и финансова криза. Ето защо, акцентът на доклада е икономическото възстановяване на малките и средни предприятия.

Ключови думи: достъп до финансиране, иновационна активност, интелектуална собственост, интернационализация

Abstract: The paper analyzes the effects of the competitiveness factors of small and medium-size enterprises (SME) on their business performance in the conditions of economic recovery. A study of 100 small and medium-size enterprises in the South-central planning region was carried out in 2011 – 2012. Conclusions are made in relation to the competitiveness and the economic recovery of the studied enterprises.

Key words: access to financing, innovations, intellectual property, good practices

- **Михова Т., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – проблеми и нови възможности, Научни трудове на Факултета по икономически и социални науки, том №9, Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, ISSN:1313-227X, Пловдив, 2013.**

Резюме: В доклада са анализирани проблемите на бенефициентите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”(ОПРЧ) през първия програмен период 2007-2014 г. на базата на проведено изследване с 500 работодатели, образователни, обучителни и научни институции и неправителствени организации (НПО). Посочени са новите възможности на оперативната програма през 2014-2020 година.

- **Михова, Т., Николова-Алексиева В., Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия, Девета международна научно-приложна конференция "Мениджмънт на иновациите - предприятия, банки, университети" = Сборник научни трудове, Асоциация на преподавателите по икономика и управление в индустрията, Варна, , ISSN 978-954-635-008-4, 2012**

Резюме: В доклада са разгледани възможностите, които предлага Оперативна програма "Конкурентоспособност" за развитие на стартиращи иновативни предприятия. Описана е процедурата, по която малките и средни предприятия могат да представят проектните предложения. Анализирани са опита по управлението на проекти, посочени са трудности и проблеми при тяхното изпълнение.

Ключови думи: иновативни предприятия, оперативна програма "Конкурентоспособност", проекти

- **Михова, Т., Как мениджър „човешки ресурси” влияе върху иновациите? Девета международна научно-приложна конференция "Мениджмънт на иновациите - предприятия, банки, университети", Сборник научни трудове, Асоциация на**

преподавателите по икономика и управление в индустрията,
Варна, ISSN 978-954-635-008-4, 2012

Резюме: В доклада е разкрита ролята на мениджър "Човешки ресурси" за иновационното развитие на предприятията. На база изследване в петдесет големи предприятия, авторът е направил своите изводи и опит да отговори на въпроса дали мениджър "Човешки ресурси" допринася за иновационното им развитие.

Ключови думи: мениджър "Човешки ресурси", иновационно развитие, човешки ресурси

- **Mihova Toni, Application Of The Burke Litwin Model Of Organizational Change In Industrial Enterprises, Scientific Researches of the Union of Scientists in Bulgaria – Plovdiv, Series B. Natural Sciences and the Humanities Vol. XXII, ISSN 1311 -9192 (PRINT) ISSN 2534-9376 (ON- LINE), pp. 19 -22, 2022**

Резюме: В условията на дигитална трансформация на мениджмънта на човешки ресурси нараства ролята на изкуствения интелект. Авторите разглеждат конкретните направления, в които HR мениджърите могат да използват изкуствения интелект, а именно: подбор на човешки ресурси, обучение и анализ на ефективността на труда. На базата на проведено собствено изследване, авторите формулират изводи за конкурентните предимства на индустриалните предприятия относно използването на изкуствения интелект .

Ключови думи: дигитализация, изкуствен интелект, чат бот, геймификация, e-learning

Abstract: The role of artificial intelligence grows in the context of the digital transformation that concerns the management of human resources. The authors examine the specific fields in which HR managers can use artificial intelligence, namely: selection of human resources, training and analysis of labour efficiency. Based on a carried own survey, conclusions are drawn as to the competitive advantages of industrial enterprises having recourse to artificial intelligence. Keywords: digitalization, artificial intelligence, chat bot, gamification, e-learning